

Naar een duurzame woning: jij bepaalt het tempo

Duurzaamheid, aardgasvrij: termen die voelen dat jij iets ‘moet’. Als Enpuls vinden wij dat verduurzaming van de bebouwde omgeving niet alleen vanzelfsprekend moet zijn, maar ook persoonlijker, makkelijker en sneller kan.

Wij geloven dat de energietransitie van de woonomgeving alleen kan slagen als het een gegeven is, een vanzelfsprekendheid. Vanzelfsprekend, omdat woningeigenaren:

- ✓ aardgasvrij-wonen zien als een “*must have*” en niet meer als een vrijblijvende optie;
- ✓ verduurzaming zien als vooruitgang en verbetering van hun wooncomfort en kwaliteit van leven. En niet als last;
- ✓ vanaf 2023 verduurzaming de nieuwe standaard wordt bij verbouwingen en andere aanpassingen aan hun woning.

‘Aardgasvrij betekent niet *van gas los*.
Duurzame gassen zullen hard nodig zijn
bij het uitfaseren van aardgas.’

De komende jaren zal stimulering met subsidies belangrijk zijn om woningeigenaren in beweging te krijgen. Later kan dit gecombineerd worden met een stapsgewijze verhoging van de gasprijzen. Dit maakt het aantrekkelijker om energie te besparen en over te stappen naar een duurzame(re) warmtevoorziening. Toch zullen subsidies en hogere gasprijzen niet alle woningeigenaren in beweging te krijgen. Daarom is een verplichte minimum energieprestatie per woning onontkoombaar. Een verplichting vormt een duidelijke stok achter de deur, om het nemen van maatregelen hoger op de agenda te krijgen bij woningeigenaren. Om het voor iedereen betaalbaar te houden zullen de kwetsbare groepen gecompenseerd moeten worden. Door deze aanpak kan iedereen mee doen, en gaat iedereen mee doen.

‘Binnen 10 jaar zijn we op het punt dat
niks doen duurder is dan je woning
aardgasvrij maken – van het aardgas af
wordt *an offer you can't refuse*.’

Pijlers voor het verduurzamen van de woningvoorraad

Voor een aanpak die iedereen over de streep trekt, én op korte termijn al leidt tot het nemen van maatregelen moet een aantal partijen hard aan de slag. Namelijk overheden, woningcorporaties en marktpartijen. Hierbij staan vier pijlers centraal.

1. Marktpartijen

Maak gefaseerde verduurzaming van de woning aantrekkelijk en gemakkelijk

'Iedereen kan meedoen en iedereen gaat meedoen' gaat in onze visie hand in hand met het behoud van autonomie van bewoners. In de aanloop naar de warmtetransitie bepalen ze zelf wanneer ze welke maatregelen nemen en op welke wijze. Bij een woning die leegstaat, kan dat betekenen dat deze in één slag aangepast wordt om van het aardgas af te gaan. Maar veel vaker zal er sprake zijn van een stapsgewijze verduurzaming van de woning - waarbij maatregelen worden genomen als er bijvoorbeeld toch verbouwd wordt. Vloerverwarming als de keuken aan vervanging toe is, isolatie als de zolder wordt omgebouwd tot slaap- of studeerkamer. Om aan te sluiten bij de verschillende wensen van woningeigenaren is er een hele range aan producten nodig – variërend van volledige ontzorging tot producten voor doe-het-zelvers, en alles daar tussen in. Om bewoners te verleiden maatregelen te nemen, moeten producten en proposities bovendien aansluiten bij wat woningeigenaren écht aan het hart gaat: kwaliteit van leven, comfort, licht, ruimte, gezonde lucht. Eén op de vijf woningen heeft last van vocht- en schimmelproblemen. Een schimmelvrij huis als propositie, waarbij isolatie in combinatie met ventilatie wordt gerealiseerd met energiebesparing als bijvangst.

2. Landelijke overheid

Formuleer een lange termijn perspectief waarin van het aardgas af aantrekkelijker wordt dan niks doen

Om woningeigenaren in beweging te krijgen, is bovendien een helder lange termijn perspectief van belang. Een perspectief waarin aardgas stap voor stap zwaarder belast wordt en waarin verduurzaming op termijn een verplichting gaat worden. Verduurzamen wordt zo aantrekkelijk gemaakt, maar zal uiteindelijk ook onvermijdelijk zijn.

3. Lokale overheden

De wijkaanpak moet over meer dan energie gaan en gemeenten moeten een regierol pakken

De transitie van de warmtevoorziening gaat zich de komende decennia wijk voor wijk voltrekken; dát is de essentie van de

wijkaanpak. De wijkaanpak biedt de ruimte om in te spelen op de binding in de buurt, op bestaande sociale structuren. Hiermee haalt Buurkracht bijvoorbeeld al jaren successen, door buurten te ondersteunen die samen energie willen besparen. Toch bereiken ook initiatieven die vanuit de buurt zelf opborrelen, vaak maar een heel beperkt deel van de bewoners. Om meer bewoners te bereiken, en actief te krijgen, zullen andere thema's vaak veel beter werken dan het thema 'energie'. Bijvoorbeeld onderwerpen die leiden tot verbetering van de leefomgeving, zoals meer groen, veiligheid of sociale voorzieningen. Of onderwerpen als gezondheid, gezond oud worden en langer in de wijk kunnen blijven wonen. De wijkaanpak zal met name succesvol zijn, als energie mee kan liften op wat bewoners écht raakt.

4. Woningcorporaties

Wees de startmotor en zorg voor schaalgrootte

Om grootschalige verduurzaming van bestaande woningen op gang te brengen, hebben woningbouwcorporaties een belangrijke rol; die van baanbrekers. Door de schaalgrootte en planmatige aanpak bieden zij perspectief voor leveranciers en installateurs om hun bedrijfsvoering aan te passen op nieuwe technieken en proposities en hier ervaring mee op te doen. In corporatiewoningen zullen duurzame technieken de standaard worden. Voor particuliere eigenaren zal hierdoor duidelijk worden dat stapsgewijs verduurzamen haalbaar en betaalbaar is. Woningbouwcorporaties kunnen in korte tijd zorgen voor schaalgrootte, en voor het zetten van 'de nieuwe standaard'. Enpuls roept hen op om komende jaren stappen te zetten in het verduurzamen van het volledige woningbestand. Meters maken, daar gaat het om. Dus niet een kleine deel van de woningen renoveren tot NOM (Nul op de meter) en de rest traditioneel renoveren. Maar veel woningen verduurzamen met minder ingrijpende aanpassingen, want dát zal een groter aanjagend effect hebben op de energietransitie – dán fungeert de corporatiesector écht als startmotor. Om woningcorporaties in staat te stellen in korte tijd veel woningen te verduurzamen, is het van belang dat woningbouwcorporaties meer ruimte krijgen om de huur aan te passen op de energiezuinigheid van de woning.

Speerpunten voor Enpuls

Enpuls zal zich inzetten om het geschetste toekomstbeeld te realiseren door zich te richten op de volgende drie speerpunten om burgers, overheden en marktpartijen te helpen.

Aanjager en verbinder van partijen

Enpuls staat voor de versnelling van de energietransitie van de gebouwde omgeving. Als onafhankelijk expert met veel ervaring in trajecten waarin draagvlak een grote rol speelt, zien wij voor onszelf een constructieve, activerende rol weggelegd als aanjager en verbinder. We zetten maximaal in op vrijwilligheid, maar zien ook dat we niet heel Nederland mee krijgen wanneer verduurzamen vrijblijvend blijft. We maken ons daarom ook sterk voor het stap voor stap opvoeren van de druk en uiteindelijk de verplichting om te verduurzamen. Daarbij zijn wij voorstander van ondersteuning daar waar die het hardst nodig is zodat ook kwetsbare groepen mee te kunnen doen.

Ontwikkelaar van concepten – individuele aanpak

Wij constateren dat individuele huishoudens en hun (woon)behoeften nog onderbelicht blijven, in beleid én in verleidingsstrategieën. De inspanningen om de energietransitie in een stroomversnelling te brengen, leunen nog te zwaar op een wijkgerichte aanpak. Daarom gaan wij - met

verduurzamingsgemak, vertrouwen en autonomie voor ogen - concepten ontwikkelen die individuele actie in de hand werken, onafhankelijk van de wijkaanpak. Deze concepten stellen we graag beschikbaar aan gemeenten, huishoudens en andere stakeholders.

Ontwikkelaar van concepten- wijkaanpak

Voor de wijkaanpak denken we mee over succesfactoren om de wijkaanpak te verrijken en om de dialoog en samenwerking te bevorderen. Ook hiervoor kunnen we concepten ontwikkelen, zoals 'wijktafels' en blauwdrukken voor 'dreamteams' waarin technische en organisatorische knowhow gecombineerd wordt met kennis van de wijk – bijvoorbeeld via de wijkagent, jeugdwerk, buurtzorg. Zodat ook de sociale component de aandacht krijgt die ze verdient en die broodnodig is.

Wil je meer lezen, horen en zien over dit onderwerp?
Of over andere onderwerpen binnen de energietransitie?
Kijk dan op enpuls.nl. Daar vind je visiepapers, blogs,
podcasts en nog veel meer!

> Meer informatie

